

2022-09-26

Diarienummer: Ju2022/02279

Justitiedepartementet

per e post till:
ju.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till ju.L2@regeringskansliet.se

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/83/EU med avseende på distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om upphävande av direktiv 2002/65/EG

Föreningen Svensk Värdepappersmarknad (Föreningen) är en branschorganisation för svenska värdepappersbolag och banker som bedriver värdepappersrörelse i Sverige, samt utländska filialer till sådana företag. Föreningen etablerades år 1908 och verkar för en hållbar och konkurrenskraftig svensk värdepappersmarknad.

Föreningen välkomnar möjligheten att lämna synpunkter och kommentarer till Justitiedepartementet på det förslag till ändring av direktiv 2011/83/EU med avseende på distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om upphävande av direktiv 2002/65/EG som Europeiska kommissionen lade fram den 11 maj 2022.

Föreningen har tittat på förslaget ur värdepappersinstitutens synvinkel och vill bidra med några synpunkter och förslag utifrån det perspektivet. I övrigt ställer vi oss bakom de kommentarer som framförs av Svenska Bankföreningen.

I den befintliga regleringen i direktiv 2002/65/EG undantas tjänster vilkas pris beror på sådana svängningar på finansmarknaden som leverantören inte kan påverka och som kan inträffa under tidsfristen för ångerrätten (artikel 6.2 a)). Bestämmelsen föreslås – i stort oförändrad, men med ett tillägg avseende kryptotillgångar – föras över till artikel 16b i det föreslagna nya kapitlet i direktiv 2011/83/EU. Undantaget innebär att ångerrätten inte gäller för t.ex. köp och försäljning av finansiella instrument, vilket är naturligt med hänsyn till produkternas och marknadens karaktär. Som undantaget är formulerat har det så här långt inte ansetts omfatta det inledande avtalet som kunden behöver ingå med institutet för att kunna handla med och förvara finansiella instrument, exempelvis ett depåavtal eller avtal om ett investeringssparkonto (ISK). Föreningen anser dock att det finns en motsättning i att ha rätt att återkalla eller ångra ett inledande avtal avseende t.ex. depå eller ISK men inte transaktioner som sedan genomförs inom ramen för det avtalet, eftersom avtalet reglerar rättsförhållandet mellan kunden och institutet, såvitt avser utförandet av transaktionerna och/eller de finansiella instrumentens fortsatta förvar och administration.

Om inte även det inledande avtalet skulle omfattas av undantaget kan detta ge upphov till missförstånd och frustration hos konsumenten. En konsument som vill investera i t.ex. fondandelar eller aktier behöver kunna förvara sina finansiella instrument någonstans, exempelvis på en depå eller ett ISK, och få hjälp med viss administration i samband med exempelvis bolagshändelser.

Konsumenten ingår då först ett avtal med ett institut som tillhandahåller sådana tjänster för handel med och förvaring av finansiella instrument, för att därefter påbörja handeln med de finansiella instrumenten. Så snart konsumenten har investerat i några finansiella instrumenten behöver dessa kunna förvaras och administreras och behovet upphör först om konsumenten inte längre innehar några finansiella instrument.

Om den föreslagna nya bestämmelsen om en ångerknapp skulle omfatta det inledande avtalet riskerar detta att skapa ytterligare missförstånd genom att förvirra kunden att tro att ångerknappen också ska kunna omfatta efterföljande transaktioner. I värsta fall skulle den tvåveckorsfrist som ångerknappen ansluter till kunna leda till att institut, för att undvika sådana missförstånd, känner sig föranledda att låta en kund behöva vänta två veckor efter det att det inledande avtalet om t.ex. en depå eller ett ISK har ingåtts, innan kunden tillåts börja handla med finansiella instrument. Föreningens uppfattning är att en konsument som vill börja investera i finansiella instrument inte sällan vill sätta i gång så fort som möjligt och därför vill kunna lägga order i finansiella instrument så snart det inledande avtalet om handel och förvaring av finansiella instrument ingåtts. Om möjligheten att påbörja handeln behöver senareläggas kan man förutse irritation och klagomål från berörda kunder.

I sammanhanget kan nämnas att tjänster för handel och förvaring av finansiella instrument inte är något som en konsument oengagerat klickar sig till, utan det krävs ett engagemang både från kundens och institutets sida, och instituten har en omsorgsfull process för att ansluta kunder. Det är också lätt för kunderna att säga upp de avtal om handel och förvaring av finansiella instrument som de tecknar, om de inte längre vill nyttja de aktuella tjänsterna. Föreningens uppfattning är att det inte heller finns något behov eller efterfrågan från kundkollektivet på de nu föreslagna bestämmelserna.

Föreningen uppmanar därför lagstiftaren att överväga att helt utesluta de tjänster som följer tillstånden för värdepappersrörelse, inklusive sidotillstånden, från den nu aktuella lagstiftningen. Det finns inget behov av de nu föreslagna reglerna ska omfatta produkter och tjänster som tillhandahålls av värdepappersinstitut, och det kommer bara att verka förvirrande för kunder och vara betungande för instituten. I vart fall bör ett undantag för handel av finansiella instrument formuleras så att det även omfattar det inledande avtalet som behövs för handel och förvaring av finansiella instrument, eftersom det inledande avtalet är en förutsättning för de efterföljande transaktionerna.

FÖRENINGEN SVENSK VÄRDEPAPPERSMARKNAD

Urban Funered
Verkställande direktör
urban@svpm.se

Therese Mårtensson
Senior jurist
therese@svpm.se